

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/2
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 1080 Lej
Fél évre ... 540 Lej
Negyed évre ... 270 Lej
Havonta ... 90 Lej

Külföldi előfizetéseket díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Averescu átutazott Aradon

A néppárt vezére őszre nagy offenzívát ígér. — Titulescu és Bratianu Vintila külföldre utaztak. — Kölcsöntárgyalások Londonban. — Titulescu lemond, ha nem sikerül a kölcsönszerzés.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az összes fővárosi lapok nagy terjedelemben foglalkoznak a kormány nyári programjával. Az ellenzéki orgánumok közül a Cuvantul — szokásától eltérően — ezúttal tárgyilagossá igyekszik lenni, ezzel szemben a Románia igen pesszimiztikus hangon ír a kormány külföldi törekvéseiről és nem nagy reményt fűz a külföldi kölcsönnel kapcsolatban tett lépésekhez sem. A nyári szünetre megállapított hivatalos kormányprogram szerint Bratianu Vintila pénzügyminiszter Titulescu külügyminiszter társaságában végiglátogat több európai fővárost és nagyobb kölcsön ügyében kezd tárgyalásokat. Bratianu Ionel kormányelnök Royat-ba utazik üdülésre, az ellenzéki sajtó tudomása szerint azonban a külföldi kölcsön ügyében is folytat majd tárgyalásokat. Hár szerint ebben a kérdésben most már csak az angol, vagy amerikai tőke jöhet tekintetbe, mert a németek visszavonták legutóbbi ajánlatukat. Ezért Bratianu Vintila és Titulescu elsősorban Londonban néznek szét s ha úgy kerülne a dolog, még Amerikába is áthajóznak. Ez azonban annál kevésbé valószínű, mert Titulescu fogadkozása szerint az angol tőke most már a legnagyobb készséggel fog sietni Románia segítségére. Titulescu ugyanis ragaszkodik Burileanu bankkormányzó által már hetekkel ezelőtt megkezdett londoni tárgyalások folytatásához, amelyek — a külügyminiszter szerint — feltétlenül eredménnyel fognak végződni s ezért birta rá a pénzügyminisztert is, hogy elsősorban Londont látogassák meg. Erre a Románia megjegyzi, hogy Titulescu tárcáját ettől az utól tette függővé, mert — mint emlékeztet — csak abban az esetben volt hajlandó hazatérni Londomból, ha a kormány a külföldi kölcsön ügyében teljes mozgási szabadságot biztosít számára. Ebben a kérdésben különben a Cuvantul is egyet ért a nemzeti-parasztpárt hivatalos lapjával és leszögezi, hogy esetleges fiaskó esetén Titulescu feltétlenül eltávozna a külügyi tárca éléről. Itt írjuk meg, hogy bucaresti-i tudósítónk távirata szerint mértékadó körök megcáfolják azt a hírt, mintha Bratianu Vintila, aki Titulescu külügyminiszterrel együtt ma Párisba érkezett, külföldi útján egyáltalán nem folytatna kölcsöntárgyalásokat.

Érdekes különben a Cuvantul állásfoglalása a költségvetési deficit ügyében. A lap ugyanis kétségbevonja Bratianu Vintila pénzügyminiszternek a napokban tett ismeretes kijelentését, amely szerint az államháztartás súlyos zavaráról tett említést, beismerve ezáltal, hogy az elmúlt fél évtized érzékeny deficitel zárult. Ez annál lehetetlenebb — írja a lap — mert hiszen még ma is nagyobb alapok állanak érintetlenül, ezenkívül pedig az adóknak is még csak igen kevés részét fizették be eddig. A pénzügyminiszter kijelentését ezért a külföldi kölcsön szempontjából felette károsnak tartja, mert úgy véli, hogy ilyes kijelentésekkel korántsem lehet bizalmat kelteni a külföld előtt.

Közben a minisztertanács a részleges választások ügyét is érinti. A kormány e hét valamelyik napján tartandó minisztertanácson

fogja a részleges választások pontos határidejét megállapítani, hogy a megüresedett képviselőházi és szenátusi tagsági helyek minél előbb betöltésre kerüljenek. Részleges választások lesznek Durostor, Roman, Balti megyékben a képviselőház, Iasi, Dolj, Storojinet megyékben és Bucuresti egyetemi kerületében a szenátus részére. Ugyanis Pangrati, a bucaresti-i egyetem megválasztott szenátora a calliacrai képviselői mandátumra optált és így szenátusi helye megüresedett. A lapok úgy tudják, hogy a kormány egyedüli Titulescu külügyminisztert jelöli az egyetemi választói kerületben. Titulescu ugyanis kijelentette, hogy csak ilyen módon vállal szenátusi mandátumot, mert távol akar maradni minden politikai harctól. A többi megüresedett mandátumokra a kormány nem állít ellenjelöltet, mert ilyen módon is elő akarja mozdítani a román nemzeti-parasztpárttal való közeledést. A részleges választásokon fel fog lépni Iorga Miklós professzor is. Az összes ellenzéki pártok úgy

egyezttek meg, hogy Iorgának nem állítanak ellenjelöltet. Egyes értesítések szerint Iorga Durostor megyében lép fel és ellenfele a liberálisok részéről Buzdugan, a régenstanács tagjának fia lenne. Politikai körök ezt a ténnyel élesen magyarázzák és abból különféle következtetéseket vonnak le. Nincs kizárva azonban, hogy Buzdugan jelölését az utolsó pillanatban visszavonják és Iorga ellenjelölt nélkül győz.

Maga a politikai élet különböző elcsendesedett Bucurestiben, Averescu tábornok is elutazott a fővárosból. A tábornok, aki tegnap utazott át Aradon, előbb a németországi Kissingenben tart kurát, majd onnan megszokott üdülőhelyére, Aquila megyébe és csak szeptember első felében érkezik vissza Romániába. A volt miniszterelnök beavatottjai arról beszélnek, hogy Averescu őszre nagystílusú politikai mozgalmat kezd, amelyhez a többi ellenzéki pártok támogatását reméli megnyerni. A bucaresti-i lapok, így elsősorban a Cuvantul azonban nem igen hisznek egy ilyen politikai stratégia lehetőségében és inkább arra magyarázzák Averescu kijelentéseit, hogy a begéret nagyarányú offenzívára sürü emlegetésével legalább visszatéréséig meg akarja akadályozni pártja teljes szétbomlását.

Haldoklik az orosz anyacárné.

Kopenhágából jelentik: Mária, orosz anyacárné, az orosz birodalom utolsó cárijának, Miklósnak édesanyja, aki a bolsevista forradalom kitörése óta Kopenhágában lakik haldoklik. Az anyacsászárné még mindig reménykedik abban,

hogy Miklós cár él és Szibériában kint él a bolsevisták fogságában. Állandóan azt hangoztatja, hogy addig nem akar meghalni, míg fia újból el nem foglalja a trónt.

Felülvizsgálják az adókvetéseket.

A pénzügyminiszter rendelete szerint az ország összes polgárai megreklamálhatják az adókvetéseknel előfordult szabálytalanságokat. — A bucaresti-i adópanama érdekes következményei.

(Arad, augusztus 8.) Részletesen ismertettük az Aradi Közlönyben azt az egész ország közvéleményét felháborító esetet, ami Bucurestiben, az egyik központi adószekcióban működő adókvetési bizottsággal történt. A bizottság tagjai ugyanis az egyik pénzügyi ellenőr közvetítésével visszaélést akartak elkövetni azzal, hogy 100.000 lej baksis ellenében az Esplanade-hotel adóját le akarták szállítani. A szálloda tulajdonosa Mircea Eguan szenátor, azonban nem állt kötelnek és ha ki is fizette a 100.000 lejt, csak azért tette, hogy a törvény előtt bizonyítani tudja a súlyos természetű visszaélést. De a pénz lefizetése után azonnal jelentést tett az illetékes hatóságoknál az adókvető bizottság tagjai ellen. A hatósági közegek épen abban a pillanatban tartóztatták le a bizottsági tagokat, amikor a 100.000 lej baksison osztozkodtak.

Ebből az esetből kifolyólag az ország területén komoly kontrollt fognak alkalmazni az adókvető bizottságok ezévi munkájával szemben. A főváros tanácsa elrendelte az összes adókvetések felülvizsgálását és felhívja Románia polgárainak figyelmét, hogy az adókvetéseknel tapasztalt legkisebb szabálytalan-

ságot is azonnal jelentésük az illetékes helyi hatóságoknak.

Az esetet tudomására hozták a pénzügyminiszternek is, aki kijelentette, hogy azonnal értesíti az ország összes pénzügyigazgatóságait és polgármesteri hivatalait, hogy hívják fel a közönséget minden visszaélés, vagy igazságtalanság közlésére, mert ő maga, a pénzügyminiszter intézkedett olyan értelemben, hogy az adókvetéseknel észlelt szabálytalanságok, visszaélések, vagy esetleg vélt sérelmek azonnal bevizsgáltsanak s a retorziós lépések egy pillanatra sem késlekedjenek.

Az ország összes adófizetőinek hangulatát kifejezi és képviseli a pénzügyminiszter rendelkezése. Az Aradi Közlöny is több cikkben mutatott rá azokra a szabálytalanságokra, amelyek egymást érték az adókvetések tartama alatt. Meg vagyunk győződve arról, hogy a pénzügyminiszter rendelkezése folytán, gyökeres revízió lesz az adófizetések lefolytatása körül.

Az adókvetések kontrollálása pedig, reméljük helyrehozza azokat az igazságtalanságokat, amelyek az adókvetések idején érték az adófizetőket és amelyekről a pénzügyigazgatóságon fekvő ezernyi felebezési akta is tanuskodik.

Harmincezer csecsemő hal meg évenként Erdélyben.

A halálozási statisztika megdöbbentő erdélyi adatai.
Több nő lesz az országban mint férfi.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) A belügyminisztérium vezérigazgatója, N. T. Ionescu szerkesztésében ma jelent meg egy füzet, melyben Románia népesedési mozgalmáról számol. Ionescu vezérigazgató, a belügyminisztérium statisztikai osztályának vezetője — a memréiben megtartott népszámlási akciót is irányította — és így a szerkesztésében megjelenő füzet, hivatalos adatokat tartalmaz. Ha átlapozzuk ezt a füzetet, egyenesen megdöbbentő adatokat találunk benne arra nézve, hogy az utóbbi években, a halálozási arányszám, különösen a halva születettek és a csecsemőkben elhaltak száma Erdélyben milyen rohamos emelkedést mutat.

A füzetben a két év előtti statisztikai adatok vannak feldolgozva, mert — amint a vezérigazgató a füzetben megjegyzi — a besszarábiai adatokat az 1925. évről csak 1927. január havában kapta meg, és így a két év előtti statisztikai adatok nem voltak lezárhatók. Az 1925. évben Romániában az összes elhaltak száma 331.995 és született 605.655. Ezzel szemben Erdélyben született 158.172 és meghalt 114.799 ember. Ez azt jelenti, hogy míg az egész ország területén majdnem kétszer annyian születtek, mint meghaltak, addig Erdély területén alig egy harmadrésszel több a születések száma, mint a halálozási szám. Hogy még szembetűnőbb legyen az erdélyi óriási halálozási arányszám, hasonlítsuk össze az erdélyi adatokat, például a munteniai adatokkal: mint említettük, Erdélyben összesen született 158.172 csecsemő és Munteniában 114.266, tehát alig tíz százalékkal kevesebb, mint Erdélyben. Ezzel szemben míg Erdélyben a halottak száma 114.799, addig Munteniában csak 71.796 halottról tesz említést a hivatalos kimutatás.

Mi az oka annak, hogy a halál különösen az erdélyi megyéket látogatta meg? Az évek óta Erdélyre nehezedő nehéz gazdasági viszonyok kétségteletlenül mindig befolyással voltak a halálozási arányszámra, ugyancsak súlyosan számítottak a borzalmas statisztikában az állásukat, kenyerüket veszített tisztviselők ezrei, kiknek megtörtött az élet küzdelmeivel szemben minden ellenállási képességük, amikor családjukkal együtt egy küzdelmes, fáradtságos élet után, az uccán találták magukat. De van még egy oka annak, hogy a halálozási arányszám így kőverre hizhatott Erdélyben és ezt az okozta, hogy évek óta szinte következetes, szisztématikus munkával megakadályozták a — magyar babaasszonyok utánpótlását. Erdély egyetlen szülésznő-képezdéjében sem engedélyezték a magyar tanítási nyelvet és ezáltal — többek között — a valaha oly híres székely babaasszonyokat megfosztották attól a lehetőségtől, hogy magyar nyelven tanuljanak és vizsgázzanak. A magyar babaasszonyok részére szinte numerus clausus vezetett be egy lelketlen rendelet és az erdélyi szülésznőktől véres áldozatot követelt ez a numerus clausus. A belügyminisztérium vezérigazgató statisztikájában közel harmincezerre tehető ama gyermekek száma, akik egy éves koruk előtt haltak meg egy esztendő alatt. Ennél égbekiáltóbb bizonyíték igazán nem kell, harmincezer ártatlanul elpusztult gyermek tanuskodik a magyar babaasszonyok igazsága mellett.

Érdekes adatokat találunk még e kis füzetben a házasságkötések és a válások adataira vonatkozólag. Két év előtt egész Románia területén az összes házasságkötések száma 153.678, ebből Erdélyre jut 50.405. Az ország területén történt válások száma 8035 és Erdélyben 2939 esetben mondta ki a bíróság a válást.

Románia lélekszáma az 1925. évben 243.660 lélekkel szaporodott, ebből Erdélyre jut 43.373 lélek. Nagyon érdekes, hogy e 43.373-nyi lélekszámszaporodásból 25.125 a nő és csak 18.248 a férfi. És ez arányszám, habár nem ily nagy mértékben, mint Erdély-

ben, de az egész országban fennáll. Románia 243.660-nyi természetes szaporulatából csak 118.022 a férfi, viszont a nő 125.638. Még egy-néhány ilyen esztendő — és több nő lesz az országban, mint férfi.

Ionescu vezérigazgató külön feldolgozta az egyes városok statisztikai adatait is. Például Aradon született 1112 lélek és meghalt 1201, tehát Arad lélekszáma visszafejlődött 89 lé-

Csanád püspöke lesz Magyarország hercegprimása.

Glattfelder Gyula vagy Vass József a magyar kormány jelöltje a primási székre. — A szentszék a tárgyalások elején Serédy Jusztinián kinevezését óhajtotta.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Csernoch János hercegprimás temetése után nyomban megindultak a különféle kombinációk a primási szék betöltésére vonatkozólag. Magyar politikai körökben azonban nemcsak azért beszélnek sokat Csernoch János utódának személyéről, mert több név van előtérben, hanem azért is, mert a primási szék betöltése nagyon nehéz probléma, miután az 1920. évi I. törvénycikk nem rendezte a főkegyuri jogot, illetve ennek szünetelését mondotta ki. Maga gróf Bethlen István miniszterelnök is úgy nyilatkozott, hogy az új primás személyében való megegyezés a szentszék és a magyar kormány között csak hosszú tárgyalás után fog sikerülni és ezek a tárgyalások már meg is indultak.

Jó helyről nyert értesülések szerint a szentszék és a magyar kormány közötti tárgyalások valóban folyamatban vannak, eddig azonban a megegyezés nem sikerült és nem lehetetlen, hogy huzamosabb időre lesz szükség, míg a tárgyaló felek az új primás személyét illetően megállapodásra jutnak. Tény az, hogy a szentszék jelöltje eleinte Serédy Jusztinián bencéspap volt, aki hosszú időt töltött Rómában és kitűnő képességeit a szentszéknel igen nagyra becsülik. A magyar kormány is elismerte és méltányolta Serédy Jusztinián működését és ennek jeléül csak nemrégiben kormányfőtanácsosi címet is kapott, a magyar kormány véleménye azonban az volt, hogy a primási méltóságot ne Serédy Jusztiniánnal töltsék be, aminek egyik okául azt hozták fel, hogy Serédy Jusztinián hosszú éveken keresztül távol volt Magyarországtól és így nem ismeri kellőképpen a magyar katolikus egyház

lélekkel. Brassóban született 950 lélek, meghalt 699, tehát a természetes szaporulat 251 lélek. Clujon (Kolozsváron) 1724 születéssel szemben volt 1505 haláleset és így Cluj (Kolozsvár) lélekszáma 219 lélekkel nőtt. A többi erdélyi városok statisztikájából Deva 22 lélekkel fejlődött vissza, Diciosanmartin (Dicsőszentmárton) 12 lélekkel, Lugoj (Lugos) 190 lélekkel, Ciucsanmartin (Csikszentmárton) 11, Oradea-Mare (Nagyvárad) 207, Timisoara (Temesvár) 119 lélekkel ment vissza. Aradon 522 házasságot kötöttek és elváltak 116-an. Brassóban történt 399 házasság és 49 válás. Clujon (Kolozsváron) 743 házasságkötés és csak 74 válás.

belső életét, amire pedig az új primásnak feltétlenül szüksége van. Serédy Jusztinián személyét illetően a szentszék és a kormány közötti tárgyalások tovább folytatók és néhány nappal ezelőtt beavatott helyen azt beszéltek, hogy a kormánynak sikerült álláspontjának helyességéről a szentszéknek meggyőzni és Serédy Jusztinián személyét kikapcsolták.

Ugyancsak ezekben a jól informált körökben úgy tudják, hogy a magyar kormány a primási székre ezidőszent Vass József népjó-léti miniszter, kalocsai nagyprépostot tartja a legalkalmasabbnak és a maga részéről ilyen irányban tette meg javaslatát a szentszéknek. Megerősíti ezt a hírt az is, hogy egyházi körökben megcáfolják azt, mintha a szentszék semmi körülmények között sem volna hajlandó aktív politikust a primási vagy más magas egyházi méltóságba emelni. A magyar kormány egyházi, közjogi és politikai okokból egyaránt Vass Józsefet tartja legalkalmasabbnak Csernoch János utódnak és a most folyó tárgyalások során a kormány képviselője a szentszék előtt ezt teljes részletességgel dokumentálta. A magyar kormánynak arra az esetre, ha a szentszék mégis fentartaná elvi kifogásait egy aktív politikusként primássá való kinevezése ellen, másik jelöltje Glattfelder Gyula csanádi püspök, aki egyházi és politikai körökben is igen népszerű és mint a püspöki kar régi tagja, a szentszéknel is számíthat eddigi főpapi munkásságának méltánylására. Arra az esetre, ha valóban Glattfelder Gyula lenne az esztergomi érsek, úgy a kormány a csanádi püspökséget Ernszt Sándornak kívánja juttatni, aki természetesen ez esetben teljesen visszavonulna az aktív politikától.

Nincs kegyelem

az olasz anarchistáknak.

Világszerte nagy tüntetések folynak a halálraítéltek érdekében. — Román tiltakozás a kivégzések ellen.

(Az Aradi Közlöny newyorki tudósítójától.) A két elítélt anarchista, Sacco és Vanzetti körül most már tetőfokra hárgott az izgalom. Fuller kormányzó az elítéltek ügyében tanácsadó bizottságot nevezett ki, amely ma közzé is tette jelentését. Eszerint kétségbevonhatatlanul bebizonyosodott a két anarchista bűnösége. A bostoni jelentések arról számolnak be, hogy a halálraítéltek védői kérvényt nyújtottak be a legfelsőbb állami törvényszéknel, amelytől perújítást és a kivégzésnek elhalasztását kérik. A kérvényben elmondják, hogy Thager bíró, aki elsőfokon ítélkezett, elfogult volt. Jártak még Coolidge elnöknel is, hogy képpen közbe és akadályozza meg a kivégzést. Coolidge elnök tegnap ismételtlen megtagadta a kérést és kijelentette, hogy nem hajlandó intervenálni Sacco és Vanzetti kivégzésének elhalasztása és a per újrafelvétele érdekében. Az elnök az amerikai alkotmányra hivatkozik, amely szerint neki nem áll jogában és hatáskörében, hogy beavatkozzék a független bíróság működésébe. Közben maga az ügyvédi kamara is kérvényt nyújtott be Thager bírónak, kérve a kivégzés elhalasztását. Ez azonban nem valószínű, mert már megtették minden előkészületet a halálos ítéletek végrehajtására.

A hangulat izzóbb, mint valaha. Tegnap több

kísérlet történt Bostonban arra, hogy tiltakozó gyűléseket tartsanak, azonban a rendőrség megakadályozta a gyűlések megtartását és több letartóztatást is eszközölt. A tüntetéseknel körülbelül 10.000 ember gyűlt össze. A jelentések a világ minden részéről is tiltakozó tüntetésekről számolnak be. Londonban 10.000 főnyi tömeg tüntetett a kivégzés ellen, míg Párisban egy 50.000 főnyi tömeg, amelynek élén Luiga Vanzetti, a halálraítélt anarchista nővére állott, tiltakozó menetben vonultak ki a vincennesi erdőhöz, ahol szétosztatták őket. Párisban tegnap közlekedési sztrájk is volt a tiltakozás jeléül.

Titel Petrescu dr. és Cristescu szocialista városl tanácsosok táviratilag kérték a bucuresti amerikai követet, hogy intervencionáljon Sacco és Vanzetti megkegyelmezése érdekében, akiknek halálos ítéletét az egész világon jogi tévedésnek tekintik és amelynek végrehajtása szomorú színben tüntetné fel Amerikát.

— A tízéves pásztor borzalmas tragédiája. Borzalmas gyermekszerencsétlenség történt tegnap este Sebis (Borossebes) közelében. Hunyadi Sándor 10 éves borossebesi tehénpásztor Borossebes és Barza között a vasúti sínekre feküdt. A nagy meleg elnyomta, álomba merült és nem hallotta az esti személyvonat közeledését. A mozdonyvezető nem vette észre a síneken alvó gyermeket, akit a vonat valószínűleg kettészelt. A szerencsétlenség ügyében megindították a vizsgálatot.

„Az Idő háborút rejt a méhében“.

Barnes professzor amerikai történettudós szenzációs állásfoglalása a békeszerződések ellen.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Amerika egyik legkiválóbb történettudós, Harry Elmer Barnes már évek óta tüzetesen tanulmányozza Európában a háború kitörésének okait és a békeszerződések hibáit. Barnes professzor néhány hónap előtt „The Genesis of the World War“ címen könyvet adott ki vizsgálódásainak eredményeiről, amely óriási feltűnést keltett Amerikában, mivel az illusztris szerző akták alapján kimutatta, hogy egyoldalú háborús felelősségről beszélni képtelenség, az antant hatalmai legalább is ugyanolyan mértékben bűnösök a háború kitöréséért, mint a legyőzött országok.

Barnes professzor egy berlini folyóiratban most újabb tanulmányt írt a háborús felelősség kérdéseiről és ebben többek között a következő szenzációs megállapításokat tette:

A háborús felelősség kérdését nem tekinthetjük olyanoknak, mintha az egyszerűen a történettudomány elszigetelt és belső ügye lenne. Ha így állana a dolog, úgy a történíróknak szívesen megengednők, hogy legfinomabb problémáikat a következő tíz generációban lezárt kamarákban boncolgassák. A valóságban azonban ez a kérdés roppant nagy fontossággal bír a nyilvánosságra, mivel még mindig szemben állunk 1914. nemzetközi anarchiájával és egy új európai háború fenyegető veszélyével.

A nemzetközi állásfoglalás Európában a háború által előidézett hajlandóságokon és gyűlöleten nyugszik, valamint a felelősség iogalmán, amely ebből következik. Igen nehéz Locarno épületét Versailles alapfalaira emelni. Az európai béke politikai főakadályai — Dél-tirol, Macedónia, a lengyel korridor, Szilézia, Besszarábia, a feldarabolt Magyarország, Ausztria, amelynek megtiltották a Németországhoz való csatlakozást — legnagyobb részt olyan békeszerződések eredményei amelyek a legkiáltóbb háborús hazugságokon és ámitásokon alapszanak. A pénzügyi labilitás és az európai szegénység főforrása viszont a jóvátételi rendszer, a pénzbírság, amellyel az állítólag bűnös népeket sújtották, amelyek sokkal kevésbé bizonyultak felelősnek, mint a legtöbb bírák.

A háborús felelősség kérdésének nagy hatása van a háborús veszély kiküszöbölésének kérdésére. Ha felismerjük, hogy 1912-től 1918-ig a háborús propaganda mennyire megtévesztette az emberiséget a való tényekre vonatkozólag, úgy könnyebben vizsgálhatjuk meg a következő háborús korszak propagandáját. Ha viszont világosan felismerjük, hogy milyen csunyán kudarcot vallottak az antant állítólagos főcéljai — a militarizmus megszüntetése, a lefegyverzés, a viládemokrácia, az idealizmus és együttműködés nemzetközi vonatkozásokban, a világszervezkedés és a nemzetközi biztonság — úgy meg fogjuk érteni, hogy milyen dőre az a remény, hogy háborús uton felépítő és békés eredményeket lehet elérni.

Mint Budapestről jelentik, ma délután két órakor Budapestre érkezett Barnes professzor, ismert amerikai egyetemi tanár, aki — mint fentebb közöltük — a Háború Okai című könyvében kimutatta, hogy a háborús felelősségben az antant-hatalmak legalább is ugyanolyan mértékben részesek, mint a központi hatalmak. Barnes ma délután előadást is tartott a külügyi társaságban. A professzor ugyanakkor nyilatkozatot adott a budapesti újságíróknak és kijelentette, hogy Magyarország a háború tragédiájának belesodródott, ártatlan áldozata. Elég Tisza Istvánra utalni, aki mindenáron megakart akadályozni a há-

borut. Jól ismeri a Rothermere-akciót és mindenben egyetért vele. Vallom, — fejezte be

Megalakul a romániai szeszgyárosok szindikátusa.

A szindikátus gondoskodik a termelés elosztásáról. — Rövidesen felemelik a szesz árát. — Hatályon kívül helyezik Garoflid szesztörvényét.

(Az Aradi Közlöny bucurestli tudósítójának távirata.) Románia összes szeszgyárainak tulajdonosai és vezetői tegnap értekezletet tartottak a bucuresti-i Banca sörgyár tanácstermében. Az értekezlet főtárgyát a készülő új szesztörvény és a román szeszgyárosok szindikátusának megalakítása képezte. A gyűlés határozottan elhatározta, hogy

tíz napon belül hivatalosan is megalakul a romániai szeszgyárosok szindikátusa,

mely a legrövidebb időn belül gyakorlatilag is működésbe lép. Jól informált körök értesülései szerint a szeszgyárosok küldöttsége hosszas tárgyalásokat folytatott Bratienu Vintila pénzügyminiszterrel, akivel sikerült különböző indítványokat elfogadtatni és így rövidesen a szesz árának lényeges fel-emelése várható.

A földművelésügyi minisztérium ezzel kapcsolatban a pénzügyminiszteriummal egyetértve egy körrendeletet bocsátott ki a Garoflid-féle földművelésügyi törvénynek a szeszgyárosokra vonatkozó rendelkezései hatályon kívül helyezése céljából. A körrendelet mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a jelenlegi rendelkezés csak ideiglenes mert az új szeszreviszióról szóló törvény csak ősszel kerül a parlament elé és mindaddig ez a rendelkezés az irányadó. A körrendelet értelmében a földművelésügyi minisztérium kiválik a szeszakcióból és csak

érdekes fejtegetését a professzor — hogy Csehország a nemzetiségek túltengése miatt életképtelen, mert sohase fogja tudni asszimilálni a nemzetiségeket. Végül kijelentette, hogy mindnyájunknak meg kell tanulni, hogy a háborús erőlködésektől békét kívánni meddő munka és az építés munkáját kell szolgálni.

közvetett ellenőrzői szerepet vállal. Ez a szerep annyiból áll, hogy a földművelésügyi minisztérium ellenőrzi az ország szesztermelését különös tekintettel a bortermelésre és joga lesz felhívni a pénzügyminisztérium figyelmét, ha valahol a bortermelésre hátrányos jelenségeket tapasztal.

A megalakuló szeszszindikátusra vonatkozóan a pénzügyminisztérium a következő hivatalos felvilágosításokat adta:

— A romániai szeszgyárosok megalakítják a szeszgyárosok szindikátusát anélkül, hogy ezzel bármiben is prejudikálnák az ősszel parlament elé kerülő szesztörvényt. A szindikátusnak egyelőre csak technikai feladatai vannak, amennyiben az egyes gyárosok termelési kontingensét a szeszszindikátus állapítja meg, azonban mindig megegyezéses alapon. Amennyiben ez a megegyezés nem sikerülne, úgy a szeszgyárosok az ellentétek elsimítására kérhetik a pénzügyminisztérium döntését. A döntés a pénzügyminisztériumban a törvény értelmében úgy történik, hogy az 1924-es és 1925-ös kontingenst figyelembe véve, annak középarányossága alapján állapítja meg a termelhető kontingenst. A pénzügyminisztérium hangsúlyozza, hogy a kontingens limitálása kizárólag csak a belföldi termelésre vonatkozhat, a külföldre azonban semmi esetre sem.

A megyei kolt szelleme védi Reinitz Jakabot.

Fantasztikus bizonyíték Reinitz állítólagos ártatlansága mellett.

(Az Aradi Közlöny sátmari tudósítójának távirata.) Reinitz Jakab, az utóbbi idők legnagyobb bünyűgyi szenzációjának főszereplője, egy fölöttébb érdekes eset folytán ismét az érdeklődés felszínére bukkant, ha csak oly rövid időre is, mint amennyi ideig egy ilyen újságcikk él. Arról van ugyanis szó, hogy ismét felmerült valami, ami Reinitz ártatlanságát akarná bizonyítani. Reinitz, mint emlekeztes, minden tárgyaláson áliahatatosan tagadta a kassai Bankóerdőbeli s a nagybányai erdőbeli gyilkosságokat, vagyis az összes bűntetteket, amivel vádolták, de a nyomozati jegyzőkönyvek alapján mégis el kellett itélni őt.

Amikor Kassán elfogták az emberevő cigányokat, akik ugyancsak a Bankóerdőben követtek el gyilkosságokat, Reinitz védő dr. Gáspár Miksa, a híres kriminálista vezetésével akció: kezdtek aban az irányban, hogy diplomáciai uton keressék meg a kassai rendőrigazgatóságot: nem lehet-e a Reinitz terhére írt gyilkosságokat a cigányokra rábizonyítani, hiszen maga Reinitz is fanatikusan hajtogatta, hogy cigányok voltak a gyilkosok és nem ő.

Ma aztán a sátmari Reinitz védői levelet kaptak egy Deák Ferencné nevű marosvásárhelyi hölgytől, aki szenvedélyes spiritista. A levélben leírja a hölgy, hogy többen a társaságból szeanszot rendeztek és megidéztek a meggyilkolt Grosz Hermann szellemét. A után leírja a marosvásárhelyi hölgy a szeansz lefolyását, majd a következőket írta szóról-szóra:

— Grosz Hermann szellemét természetesen megkérdeztük, mondja meg, ki gyilkolta meg, Reinitz volt-e a tettes, vagy nem?

A szellem így felelt: „Nem Reinitz gyilkolt meg, hanem egy cigánybanda. Ki is raboltak. Most nem tudok nyugodni itt, folyton bolyon-

gok, valami úgy üz, hajt...” Eddig szól a levél.

Akármilyen érdekes, mégis csak kuriózum. Az okkultista tudománnyal csak ép az elhunyt napokban blamáta a debreceni rendőrséget Gold Jenő híres magyarországi hipnotizőr, aki egy ártatlan leányt kevert bele egy gyilkosságba, amelyben nem tudott eredményt elérni a debreceni rendőrség. Az okkult tudományok akármennyire fejlettek is, még a leghaladottabb szellemi bíróság sem veszi bizonyítéknak. Reinitz a nagyenyedi fegyházban van, tölti a 15 esztendői kényszer munkát, amit fejére olvasott a bíróság. Lehet, hogy soha nem is fogja megtudni, hogy marosvásárhelyi spiritista asszonyoknak mit mondott Grosz Hermann szelleme. Mint vallásos zsidónak, nem is szabad hinnie a spiritizmusban, a tulvilági életnek abban a formájában, ahogy azt a spiritisták hiszik. A bíróság nem hisz a spiritistáknak, nem veheti tárgyi bizonyítéknak a levelet s így a marosvásárhelyi asszonyok — hogy így mondjuk — hiába beszéltek Grosz Hermann szellemével.

— Bucuresti-i municiósz raktár pusztulása.

Bucurestiből jelentik: Vasárnap délután a 21-ik gyalogezred municióraktárában tűz keletkezett, amelyet a folyton ismétlődő robbanások következtében nem lehetett eloltani. Este fél nyolcra az egész municióraktár elpusztult. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy emberélet esett-e áldozatul. A katonai ügyész letartóztatta a szolgálatot tevő őrség tagjait, ezenkívül őrizetbe vettek egy magyar kőművest, aki a tűz kitörése előtt néhány perccel a municióraktár mellett kőműves munkát végzett. A nyomozás erélyesen folyik.

OH, OH, NANETTE! A szezon egyik legjobb szalon vigjátéka.

Mády Cristians és Georg Alexander-rel ma a Marosparti mozgószínházban. Monopol filmcentrálra TIMIȘOARA.

Az aradiaknak saját maguknak kell megépíteniök a közvetlen telefont Bucurestivel.

Hogyan oldható meg az Arad—Bucuresti közvetlen telefonösszeköttetés problémája. — Bármelyik jugoszláv várossal könnyebben lehet telefonon beszélni Bucurestiből — mint Araddal. — Arad milliók károkat szenved a közvetlen telefon hiánya miatt. — Az aradiak csak saját erejükből segíthetnek a bajon.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i szerkesztőségétől.) Bucuresti-i munkatársunknak csak nemrégiben jelentette ki a posta vezérigazgatója, hogy

az erdélyi városok közül telefonon Arad a legnehezebben elérhető város.

A posta vezérigazgatójának lett volna néhány-szor fontos közölni valója az aradi postaigazgatóval és nem tudott összeköttetést kapni. És ha a posta vezérigazgatója is kénytelen lemondani arról, hogy Araddal telefonon beszéljen, akkor könnyen elképzelhetjük, hogy milyen helyzetben van az a gyáros, vagy kereskedő, akinek egy sürgős telefonbeszélgetés tízezret, esetleg százezret jelent. Ma alkalmunk volt a bucuresti-i főposta telefonosztályának egyik vezetőjével beszélni, aki az arad—bucuresti-i telefonvonalról a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Aradra Brassón és Alba-Iulian keresztül lehet telefonálni, azonban Brassón keresztül történik a cluji (kolozsvári) beszélgetés is, és tekintettel arra, hogy Bucuresti és Brassó között csak egy telefonvonal van, így mindenki könnyen elképzelheti, hogy ez az egyetlen vonal mennyire el van hámozva beszélgetéssel. De abban az esetben, ha valakinek mégis sikerül megkapnia Brassót, akkor gyakran megtörténik, hogy a brassó—alba-iuliani vonalon már folyik egy beszélgetés, foglalt a vonal és így az illető előről kezdheti a várakozást a telefon mellett. De ha az illetőnek szerencséje van és szabad a vonal és végre meg is kapja Aradot, akkor az aradi telefonközpont sok hiánya miatt vagy nem hall jól, vagy pedig az történik, hogy a beszélgetésre szánt időn belül kikapcsolják, mert Cluj (Kolozsvár) felől valamelyik hivatali sürgős beszélgetést jelent be és szükség van a Bucuresti—Brassó-vonalra.

— Mennyivel

más helyzete van például Timisoaranak (Temesvárnak), amióta a belgrádi vonal kiépítése óta közvetlen összeköttetése van Bucuresttel.

Direkt élvezet Timisoarával (Temesvárral) beszélni ezen a közvetlen vonalon. Bárki tíz percen belül megkaphatja Bucurestiből Timisoarat (Temesvárt) és tekintettel arra, hogy a vonal elsősorban bronzhuzalból készült, így a privát beszélgetésre szánt három perc alatt mindenki le tudja bonyolítani üzleti ügyeit, óránként husz beszélgetést közvetíthet az a vonal és ez egy nap alatt majdnem ötszáz beszélgetésnek felel meg. Ennek pedig a harmadrésze is elegendő a timisoarai (temesvári) forgalom lebonyolítására. Ezzel szemben a szomszédos Arad bizony szomorú helyzetben van.

— Nem lehetne az arad—bucuresti-i telefonbeszélgetéseket a timisoarai (temesvári) vonalon lebonyolítani? — kérdeztük informátorunkat.

— Ezt nem tehetjük

a fennálló szabályok értelmében, ha valaki Bucurestiből Araddal akar beszélni, ezt csakis a brassó—alba-iuliani vonalon kaphatja meg.

Egészen kivételes esetekben sürgős állami beszélgetéseket lebonyolítunk Araddal Timisoaran (Temesváron) keresztül, azonban privát beszélgetéseket nem kötelek közvetíteni a timisoarai (temesvári) központ Aradról.

— Tehát akkor egészen reménytelen az aradiak sorsa? — mondtuk.

— Nem egészen, mondta mosolyogva informátorunk, az aradiaknak el kell érniök azt, amit a timisoaraiak (temesváriak) már megkaptak: egy közvetlen telefonvonalat Bucuresttel.

— Ez nehezen fog menni, — mondtuk — hiszen csak nemrégiben beszélünk a posta ve-

zérigazgatójával, aki kijelentette, hogy semmiféle beruházást nem eszközölhetnek, mert nincsen pénzük, sőt a legszükebb javításra sincs semmi alap.

— Arra az aradiak tényleg sokáig várhatnak, míg a posta maga építi fel a közvetlen vonalat,

az aradiaknak maguknak kell kezükbe venni ezt az ügyet. Azoknak az aradi cégeknek és vállalatoknak, melyeknek érdekük, hogy Arad és Bucuresti között közvetlen összeköttetés legyen, össze kell állniök — és meg lesz a közvetlen vonal.

A példa erre megvan. Néhány nap előtt érkezett be a brassói vállalatoknak a kérvénye a posta vezérigazgatóságához, melyben egy újabb, egy második bucuresti—brassói vonalra tesznek ajánlatot. Pedig a brassóiak nincsenek olyan reménytelen helyzetben, mint az aradiak. A brassói vállalatok összeállították, kiszámították, hogy mibe kerülne egy közvetlen vonal, egymás között egy aláírási ívet köröztek és a közvetlen vonal árát — kölcsönzik a postának. Az aradiak helyzete persze nehezebb már a vonal nagysága miatt is, azonban ez is megoldható lenne, a környék becsatolása útján.

Koromzay Frigyes költözik Aradról.

Ma este Budapestre szállították a volt vezérigazgató butorait. — Holnap reggel távozik el Koromzay Frigyes családja. — Volt Acsev-tisztviselőék meleg bucsuja. Az Acsev. utolsó vezére vasárnap hagyja el véglegesen Aradot.

(Arad, augusztus 8.) Az Acsev-palotának a Carol bulvar felé eső nagykapuja előtt már vagy két napja hatalmas butorszállító kocsik állnak. Monstruózus egy példány: annyi bizonyos. Nem is lehet el az ember mellette, hogy meg ne csodálja. Valamikor régen, jó pár évvel ezelőtt, nem is volt oly nagy ritkaság, hogy házak előtt nagy, vasuti butorszállító kolosszusokat lássunk, hiszen akkor, évekkel ezelőtt, sokan, nagyon sokan vállalkoztak az el-, jobban mondva az áthurcolásra, amit terminus technikussal, röviden repatriálásnak neveztek el. Akkortájt egy egész külön hivatal vált szűkséges ezeknek a repatriálásoknak elintézésére, de most... most már ebből a szempontból is csodálkozást kelt egy ilyen nagy butorszállító kocsik. Szinte önkéntelenül felbugyborékol az emberben a kérdés:

— Hogyan? Hát most is van még, aki repatriál?...
Van. És ha valaki az irgalmatlan kánikula elől egy pár percre meghúzódott a hüvös palotakijáró boltíve alatt, láthatta, hogy az első emeletről cipelnek le szállító-munkások — holmi szomorú processzió — gondosan becsomagolt butordarabokat, amik mind eltűntek a nagy kocsik gyomrában. Most már csak egy pillantást kellett vetni a meleg menekültjének a lépcsőház falára és mindjárt tudhatta, hogy miről van szó. Azon a falon ugyanis egy kis tábla hirdeti, hogy ott van „Koromzay Frigyes vezérigazgató lakása”.

Igen, igen... Koromzay Frigyes butorait cipelik le a görnyedt és izzadó munkások a lépcsőkön, a butorszállító kocsiba... Koromzay Frigyes, a néhai Acsev volt vezérigazgatója az, aki most repatriál Aradról, ahol tizen-négy hosszú évet töltött el fárasztó, nehéz munkában, rendkívüli és súlyos időkben.

Sőt: ha szigoruan vesszük a dolgot, már el is ment. Mert ma este komor dübörgéssel elindult a kocsik az Acsev-palota elől, kicamogott az állomásra, ott felrakták egy vasuti kocsira és aztán elindult egy vonat, amely elvitte magával azt a vasuti kocsit. Az a vonat pedig átment éjszaka a határon és a vasuti kocsik folytatta útját tovább Budapest felé. Reggel pedig, amikor ezek a sorok az olvasó kezébe jutnak, már utrakelt Koromzay vezér-

Ezenkívül abban az esetben, ha a kormány látná, hogy erre a célra egy tekintélyes összeg már összegyűlt, mely azonban még mindig nem fedezi teljesen a vonal költségeit, bizonyos, hogy már állami érdekek miatt sem volna szűkmárku és szintén hozzájárulna e vonal kiépítéséhez. De ezenkívül bármelyik nagyobb külföldi telefon cég, szintén előlegezné a költségek egy részét, bizonyos koncessziókért. Tehát tessék megindítani Aradon egy akciót, tessék tömöríteni mindazokat, akiknek érdeke, hogy közvetlen telefon legyen Bucuresttel és ha a szükséges összeg megvan, akkor néhány hónap múlva, az aradiak egész napon át beszélhetnek Bucuresttel. Hogy ez mit jelentene az aradiaknak — azt talán nem is kell hangsúlyoznom.

Hogy mily óriási nehézségekkel jár Bucurestből Aradra telefonálni, erről leginkább bucuresti-i tudósítónk tudna beszámolni, akire az a nehéz feladat vár, hogy esténként a legújabb bucuresti-i híreket telefonon szerkesztőségünknek leadja. A postai szabályok szerint a sajtóbeszélgetések előnyben részesülnek más privát beszélgetésekkel szemben és közvetlenül az állami beszélgetések után következnek. Bucuresti-i szerkesztőségünk, dacára e kedvezménynek, esténként órákon keresztül vár a telefonra, míg közvetlenül lapzárta előtt le tudja telefonálni a bucuresti-i híreket. Kétségtelen tény, hogy a közvetlen temesvár—belgrádi vonalon keresztül bármelyik kis jugoszláv várossal, minden nehézség nélkül lehet Bucurestiből beszélni, csupán Arad van abban a mostoha helyzetben, hogy szinte teljesen izoláltan fekszik a fővárostól.

igazgató családja is Magyarországra felé. A vezérigazgató elkiséri családját Budapestre, aztán visszatér még Aradra egyes ügyei elintézése végett. Vasárnap pedig elutazik ő is fiával együtt véglegesen Aradról. A mai utolsó éjszakát már szállóban tölti Aradon a távozó család.

Csendben, halkan, minden feltűnés nélkül történik az egész, mint ahogy csendben, halkan és minden feltűnés nélkül összejött az elmúlt napokban a Fehér Keresztben egy társaság: a néhai Acsev tisztviselői és elbucuzott egy meghitt hangulatu vacsorán az emnőd vezértől. Valahogy így illik legjobban a kevésgeztüsü, csendes hangú távozóhoz.

Lesz talán még valami. Ugy halljuk, hogy a Maros evezőségi is el akar bucsuzni jó evezésétől még — e pár nap alatt, de aztán vége lesz ennek is. Eliramlanak az órák valami képtelen oceánba, vasárnap, vagy hétfőn meg felszáll egy szakállas ur az aradi állomáson a pesti gyorsba, megáll egy párszor majd a fülle ablakánál, kezét sorolt barátival, intget is talán kissé elzékenyen...
... És a pesti gyors elrobog. Viszi magával a végleg távozó, Koromzay Frigyes, a dicsőséges múltú néhai Acsev markáns, keménykötésű utolsó Vezérét, aki hosszú, energikus munkálkodás után új élet, új lehetőségek elé megy.

Fóthy Ernő.

Borkereskedők

Erdélyben kitűnően bevezetett prima referenciával rendelkező úgyndokog átvetté szállítóképes cég képviselőjét. Megkeresések Rudolf Mosso hirdető vállalatához Cluj, „Borkereskedő” jellege alatt intézendők. 4848 Rbc. 1491 opt.

— Katonai lázadás Franciaországban. Párisból jelentik: A Chalons sur marnei katonai gyakorlóterem ismét tüntetés játszódott le. A katonai gyakorlóterem a 66-ik ezredhez bevonult tartalékosok tömegesen kiáltozni kezdtek: Le a háborúval. Soha többet nem akarunk háborút. — Ezután kiállottak a sorból és az internacionálét énekelték. Egy tiszt kérdőre vonta ezért a lázadókat, mire azt kiáltották feléje: — Üssétek agyon.

— A budapesti rendőrség főorvosának hirtelen halála. Budapestről jelentik: Ma reggel szívizomhüvelyben meghalt lakásán Dr. Józsa Jenő, egészségügyi főtanácsos, a rendőrfőkapitányság főorvosa. A főorvos reggel öltözködött lakásán és közben szívszélhüvelyt kapott, amely azonnali halálát okozta.

— Orvosi hír. Dr. Kupfer nőorvos hazaérkezett és ismét rendel. Bul. Carol (Erzsébet-körút) 36. Telefon 512.

— Titokzatos Habsburg-legenda Bécsben. Bécsből jelentik: Az osztrák főváros közvéleményét egy idő óta egy titokzatos hölgy személye foglalkoztatja, aki a legenda szerint egy elfelejtett Habsburg hercegnő és most álnéven, titokban él Bécsben. Dittner Franciska néven szerepel és semmivel sem igyekezett terjeszteni a hitet, hogy ő inkognitóban élő királyi hercegnő, de viselkedése és néhány bizalmas kijelentése alapján csakhamar szárnyra kapott a hír és a legenda csakhamar fantasztikus arányokat öltött. Ezen nem is lehet csodálkozni, hisz az egyszerűbb nép még most sem hisz Orth János eltűnésében, sem Rudolf trónörökös halálában. Egy magyar alföldi faluban pl. egy idős elmeháborodott patkányirtó elhíresztelte magáról, hogy ő Habsburg Rudolf és mikor beszállították a tébolydába, száztagú küldöttség jött a faluból kiszabadítására. A bécsi eset azonban komolyabb ennél, mert a tények eddig még nem cáfolták rá a közhiedelemre. Sőt... Dittner Franciska közszereplése a bíróság előtt kezdődött. Az 50 éves magánzó ugyanis meglehetősen perlekedő természet és csaknem mindennap van dolga ott, ahol a földi igazságokat osztogatják. A titokzatos hölgy itt személyi adatainak bemondása alkalmával egy ízben elmesélte, hogy nagyapja gróf volt és az anyja Svájcban titokban összeházasodott egy Habsburg főherceggel. Ő maga Sziléziában született és a ditterschwaldai kastélyban nőtt fel, majd szüleivel Angliába költözött. Miután a Habsburg-család nem tudott beletörődni ebbe a házasságba, apjának el kellett válnia anyjától. A főherceg nemsokára ezután Nápolyban meghalt, anyja pedig Albori tábornagyhoz ment másodszer férjhez. Ő, Dittner Franciska aztán Lembergbe került, ahol leánygimnáziumot és liceumot nyitott. Sokat szenvedett a háború alatt. 1919-ben kémkedéssel vádolták meg és 10 hónapot töltött a lengyelek fogságában. Ezidő alatt ellopták drága családi ékszereit és 1925-ben Bécsbe jött, ahol megszerzte az osztrák állampolgárságot. Legmeglepőbb volt, hogy Dittner Franciska levelekkel igazolta, hogy állandóan érintkezik Zita özvegy exkirálynéval. A rejtélyes hölgy különben jelenleg emlékiratain dolgozik, amelyek számos leleplezést fognak tartalmazni.

Irodalmi díjakat adott a vécsi Helikon.

Erdélyi magyar írók és költők kitüntetése.

(Az Aradi Közlöny cluj-i tudósítójának telefonjelentése) Báró Kemény János, az Erdélyi Helikon megalakulásának első évfordulója alkalmából a targumuresi (marosvásárhelyi) kastélyában ismét vendégül látta Erdély magyar íróit és költőit, akik három napon keresztül magas színvonalu vitákat folytattak az erdélyi magyar irodalom helyzetéről. Az értekezés utolsó napján, vasárnap sor került a Helikon irodalmi díjainak kiosztására. Báró Kemény János 30 ezer lejes díját Makkay Sándor cluj-i (kolozsvári) református püspöknek ítélte oda „A magyar fa sorsa” című könyvéért, amelyben

Ady Endre életével foglalkozik. Makkay Sándor dr. meleg hangú beszédben mondott köszönetet a jutalomért, kiemelve annak erkölcsi értékét, azonban arra kérte a megjelenteket, hogy a 30 ezer lejt a kiváló erdélyi magyar szavalóművésznőnek, Tessitori Nora asszonynak folyósítsák, aki az erdélyi magyar irodalom propagálása körül értékes munkát végzett. Makkay Sándor dr. beszédét s nemes gesztusát egyhangú lelkesedéssel vették tudomásul. A Kun Richard által Timisoarán (Temesváron) összegyűjtött összegből 15—15 ezer lejt Finta Zoltán és Kibédy Sándor kaptak.

Kloroformos rablás történt Aradon

Rejtélyes módon kifosztottak egy alvó aradi családot.

(Arad, augusztus 8.) Aradon a str. Matei Corvin (Hunyadi)-ucca 6. számú házában példátlan vakmerőséggel végrehajtott kloroformos rablás történt. A rablás áldozatai Rosenfeld Dezső, egy aradi nagyvállalat főhivatalkója és édesanyja, akiket a rablás végrehajtása előtt kloroformmal elaltatott. A megdöbbentő eset, amely a város központjában világos reggel fél hat és fél hét óra között történt, érthető izgalomban tartja az ucca lakóit. Rosenfeld Dezső lakásából a család egyik tagja reggel fél hat órakor eltávozott és nem csukta be kulccsal a folyosóra nyíló előszoba ajtaját. A három szobás lakás középső szobájában Rosenfeld Dezső és a harmadik szobájában édesanyja aludt. Reggel hét óra körül az idős ur-asszony fojtó, kellemetlen szagra ébredt fel. Percekig nem tudott teljesen magához térni, mert a nehéz szag kábítóan nehezedett agyára. Végre nagynehezen az ablakhoz vánszorgott és azt kinyitva, a friss levegőtől teljesen visszanyerte öntudatát.

Az első pillanatban nem is sejtette, hogy mi történt, azt hitte, hogy a nehéz szag valahonnan a szomszédokból áradt be. De amikor szétnézett a szobájában, megdöbbenve látta, hogy az első este általa kikészített fehérneműk eltűntek és a szekrények ajtai tárva nyitva vannak. Besietett fiához a másik szobába, ahol ugyanaz

a kábító szag fogadta. Kinyitotta az ablakokat és amikor Rosenfeld Dezső a kábulatból magához tért és meghallotta, hogy mi történt, azonnal tárcája után nyúlt, melybe azelőtt este helyezett el nyolcezeröttszáz lejt. A pénzhiányzott. Most már világos volt, hogy kloroformos rablás áldozatai lettek. Megállapították, hogy több fehérneműt, egy tiszta uj felöltőt és körülbelül tízezer lejt készpénzt vitt el a tettes.

Rosenfeld Dezső azonnal a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett a rablásról és maga is hozzáfogott a tettes felkutatásához. Alkalmunk volt beszélni Rosenfeld Dezsővel, aki elmondta, hogy olyan adatok birtokába jutott, amelyekből valószínűnek tartja, hogy a rablás végrehajtója egy Aradon és Erdélyben egy általánosan ismert ember, akit mindenütt „link kántornak” neveznek. A házmasternek a kisleánya látta, hogy a „link kántor” reggel fél hét kor, az udvaron egy barna papírba csomagolta be a lopott holmikat. Az illető a feljelentő szerint, állandóan hamisított igazolványokkal van ellátva és koldulásból, lopásból él. Timisoarán (Temesváron) okirathamisítás miatt hat hónapig ült az ügyészség fogházában. A tettesről pontos személyleírást adott a rendőrségnek a károsult, de a nyomozásnak a mai napig nem sikerült eredményt produkálni.

— Bessarabia kereskedői az új bélyegtörvény ellen. Chisinauból jelentik: Bessarabiai kereskedelmi körökben élénk mozgalom indult meg az új bélyegtörvény egyes intézkedései ellen, amely a kereskedők szerint érzékenyen sérti a kereskedők érdekeit és a tisztességtelen versenyt idézi fel. Hozzájárult a kereskedők elkeseredéséhez a pénzügyminiszter mellett működő központi bizottság néhány nappal ezelőtt kelt körrendelete is, amely szerint minden írásban kötött tranzakció után még külön két százalékos illetéket is szednek. Ezek a sérelmesnek vélt intézkedések most arra birták a besszarabiai kereskedőket, hogy a chisinaui kereskedelmi és iparkamara útján memorandumot nyújtsanak be a pénzügyminiszternek, amelyben tiltakoznak a körrendelet további alkalmazása ellen.

— Megtálaták a dunai szerencsétlenség áldozatát. Budapestről jelentik: Jelentettük azt a dunai csónakatasztrófát, amelynél Erdős bankár felesége nyomtalanul eltűnt. Ma délután találták meg az asszony holttestét a gyakorlati katonák Gódnél.

— Felháborító uccal inzultus Aradon. Felháborító inzultus történt tegnap éjszaka Aradon a Strada Bratianu (Weitzer)-uccában. Egy fiatal minorita-pap a kórházból tért hazafelé, ahol egy halálos betegnek adta fel az utolsó kenetet. Több részeg állapotban lévő fiatalember jött a fiatal pappal szemben, akit sulyosan inzultáltak és több ízben vallásyálázó kifejezést használtak. A pap segélykiáltására több rendőr és Sciopu rendőrkommisszár jelent meg a helyszínen. A támadók egyrészt sikeresen elmenekültek. A többiek igazolványát elszedték a rendőrök és az elmenekültek ellen is megindult a legszigorúbb eljárás.

— Gyűjtenek az öngyilkos színigazgató javára. Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Kaposi Ernő óbudai színigazgató öngyilkosági kísérletet követett el, mert a minisztériumban nem akartak színházának segélyt adni. A színigazgató esete mély részvételt keltett és a színésztársadalom gyűjtést indított meg Kaposi számára.

Mozi.

xx Az Erzsébet mozgószínház augusztus 16-tól visszavonhatatlanul vetíti az „Ibolyafaló” című gyönyörű slágert. Harry Liedtke, Lil Dagover és Verebes Ernővel, rendes, olcsó helyárak mellett, a kellemes nyári kert-helyiségben.

Meghalt

az aradi rendőr áldozata.

A gyorsan alkalmazott operáció sem mentette meg a szerencsétlen embert.

(Arad, augusztus 8.) Az Aradi Közlöny vasárnapi számában megírta, hogy Aradon, a Hajó-uccában véres tragédia játszódott le szombat éjszaka. Buduca János rendőr revolverével rálőtt Olariu Péter munkásra, aki őt megtámadta. A szerencsétlen ember hasába furódott a golyó és halálos sebével beszállították a kórházba. Olariu Pétert a kórház főorvosa még akkor éjszaka, úgy félegy óra tájban megoperálta, de a műtét nem segítette rajta, mert a revolvergolyó teljesen összeroncsolta a szerencsétlen ember beleit. Olariu Péter tegnap délután nagy kínok között kiszendvedett. Buduca János rendőrt a rendőrség őrizetbe vette és ma délelőtt átszállították az ügyészség fogházába. A rendőr utabbi vallomása szerint önvédelemből lőtt Olariura. A vizsgálatot Mandru ügyész folytatja.

URÁNIÁBAN

ma kettős műsor

Bitó menyasszonya

Dráma 7 felvonásban. A 30 éves háboruból.

Főszerepben: GRETE REINVALD.

Ibolyafaló

Kitűnő vígjáték 8 felvonásban.

Főszerepben: HARRY LIEDTKE.

Női harisnya

aszuron cakkos szélű és „NIXE” cérna fátöl Lej 145.— Pamut harisnya 24.— Lejtöl! Cérna harisnya erős, tartós 85.— Lejtöl! Belyem harisnya 85.— Belyem harisnya 85.— Férfi és gyermek divat harisnyák, zoknik és patent harisnyák! Kostyuk! Női reform nadrág mosó L. 68.— Cérna I. minős. L. 240.— Csipkék óriási választékban

Bogyó A.

Arad, Str. Emineanu 13

FIGYELEM!

Mindenemű épületjavításokat, tatarozásokat, átalakításokat, valamint új épületek tervezését és építését elsődrendű kivitelben a legjutányosabb árban vállalja **DÁN GYÖRGY** építőmester Arad-Ségen, Strada Constantia Brancoveanu 55. (volt Kozoru-ucsa), saját bázisban. 3249

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Bratianu taktikája

a német-román pénzügyi tárgyalásokban.

Berlini lap érdekes megállapítással Románia gazdaságpolitikájáról.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) A „Der Tag” című berlini naplapon, amely a német nagytőke és nehézipar, egyúttal a legnagyobb parlamenti párt, a német nacionalisták sajtóvállalatának, a Scherl-Verlagnak kiadásában jelenik meg, egyik legutóbbi számában igen érdekes cikket közöl a német-román gazdasági tárgyalások állásáról.

A román kormányváltozás óta a német-román politikai és gazdasági viszony jövőjét általában nem valami kedvezően ítélik meg. Még pedig nem is igazságtalanul, mivel a most uralmon levő liberális párt, francia-cseh orientációjánál fogva mindig arra törekedett, és pedig nem eredmény nélkül, hogy Romániának Németországhoz való közelségét megakadályozza. Bratianu támadta leg erősebben Averescu ama szándékát, hogy a német-román pénzügyi kérdéseket egy kölcsön keretén belül oldja meg és állást foglalt az ellen, hogy Románia Németországban kölcsön vegyen fel. Stürben herceg, aki Averescu bukása után rövid ideig miniszterelnök volt, sietett a román-német gazdasági tárgyalásoknak véget vetni, amennyiben Lapedatut az egész delegációval együtt „aj instruálás céljából” visszahívta Berlinből. Ezért mindenütt feszülten várták, hogy a román liberálisok a kormány átvétele után milyen álláspontot foglalk elfoglalni a német-román tárgyalások ügyében.

A „Der Tag” ezután ismerteti a liberálisok francia nyelvű napilapjának, a bukaresti „Independance Roumanie”-nek egyik a választások előtt megjelent rövid cikkét, amely azt tartalmazta, hogy a román kormány hálándó az új kölcsönt junktimba hozni Románia háborús követelései. A cikkíró ezzel szemben megállapítja hogy abban az esetben,

ha a román kormány kitart ezen álláspontja mellett, úgy ...

... Románia elveszti utolsó lehetőségét annak, hogy kölcsönt kapjon, amely lehetővé tenné a valuta stabilizálását, közlekedésügyének kiépítését és gazdag természeti kincseinek kiaknázását. Anglia és Franciaország pénzügyi segítségére ugyanis nem lehet gondolni és Amerika is tudatta Romániával, hogy ott nincs hálándóság arra, hogy a jelzett célokra nagyobb összegeket folyósítsanak. Mária királyné amerikai tartózkodása alatt vezet a amerikai bankárok között, hogy Németország a amerikai bankoktól álljon érre a szerepre, hogy közvetítőként működjen egy román kölcsön ügyében. Románia ennek ellenére először Londonhoz fordult és ott arról kellett értesülnie, hogy egy román kölcsön csakis 12-13 százalékos kamattal mellett lehetséges.

A német nagytőke és nehézipar lapja ezért annak a véleményének ad kifejezést, hogy Bratianu kénytelen lesz a német tárgyalásokat újból felvenni és a következőképpen fejezi be érdekes cikkét:

Hogy Bratianu a Berlinbe vezető fonalakat nem engedte széttegni, hanem komolyan meg fogja kísérelni a megegyezést, bizonyítja Titulescu kinevezése külügyminiszterré, aki hazájában az egyetlen személyiség, aki alkalmas arra, hogy Románia, Németország és Anglia között jobb viszonyt létesítsen. Titulescu meghívása Bratianunak Lapedatutval, a berlini román-német tárgyalások vezetőivel való megbeszélése után történt és az új külügyminiszter sietett kijelenteni, hogy a tárgyalásokat folytatni fogják. Ugyanígy szellemben nyilatkozott a román nemzeti bank elnöke is,

sejtől kezdődően késedelmi kamatot kell számítani. Akik október elsejéig adóikat befizették, azoknak nem kell késedelmi kamatot fizetni.

= Román-magyar-szerb agrárszövetség készül. Mint Budapestről érkező táviratok jelentik, a magyarországi mezőgazdák szövetsége legutóbbi közgyűlésén bemutatta az európai agrárállamok nemzetközi megszervezéséről szóló javaslatát. A javaslat szerint a szövetség elsősorban a Magyarországgal szomszédos államokat, Romániát és Jugoszláviát kivánja bevonni tervébe, amelynek keresztülvitelében nemcsak a mezőgazdákra, hanem a kormányok támogatására is számítanak. Bucuresti-i értesülésünk szerint a nagyszabású terv a román gazdák előtt fellellette szimpatikus s így nincs kizárva, hogy a nemzetközi szervezkedés elsősorban Romániában fog megtörténni. A szervezkedési munkálatok megkezdésére a magyar mezőgazdasági szövetség egy bizottságot delegált, amely a közeli napokban már felveszi a kapcsolatot a szomszédos agrárállamokkal.

Rádió-műsor.

Kedd, augusztus 9. Wien-Grác. 19.30. Operatő-adás. — Stuttgart. 20. Szórakoztató zene. — Róma. 20.10. Zenekari hangverseny. — Prága. 22.40. Hangverseny. — Pozsony. 17.45. Hangverseny. — München. 20.10. Citerahangverseny. — Miláno. 20.45. Operatő-átvitel. — Leipzig. 22.15. Táncczene. — Frankfurt a. M. 20.15. Csellohangverseny. — Boroszló. 20.10. Népszerű hangverseny. — Berlin. 20.30. Szórakoztató zene. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 11. Gramofon hangverseny. 17. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. 20.15. „A masamod”, vigjáték. 22.30. Cigányzene.

Zürichben 3.21 a lej.
Helyi valutaárak. (Augusztus hó 8.)
Kitételesek: Berlin 38.80, Amsterdam 65.50, Newyork 163, London 793, Páris 6.40, Milanó 8.93, Prága 4.84, Budapest 28.45, Belgrád 2.87, Bécs 22.97.50, Zürich 31.45. — Árú: Márka frank 38.50, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.50, lira 9, cseh korona 4.80, pengő 28.40, dinár 2.80, osztrák schilling 23.30, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38, dollár 160, angol font 780, francia frank 6.30, lira 8.50, cseh korona 4.70, pengő 28.20, dinár 2.70, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — Irányzat: lanya.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 8.)
Berlin 123.47, Amsterdam 207.98, Newyork 518.875, London 2521, Páris 20.33, Milanó 28.23.50, Prága 15.39, Budapest 90.50, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21, Varsó 58, Bécs 73.06.

Zürichi tőzsdézárhat. (Augusztus hó 8.)
Berlin 123.42, Amsterdam 207.98.50, Newyork 518.875, London 2521.50, Páris 20.32.50, Milanó 28.25, Prága 15.39, Budapest 90.55, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.21, Varsó 58, Bécs 73.05.

Bucuresti-i tőzsdézárhat. (Augusztus hó 8.)
Devizák: Páris 6.37, Berlin 38.70, London 788, Newyork 162, Milanó 8.84, Zürich 31.30, Bécs 22.90, Prága 4.82, Budapest 29. — Valuták: Napoleon 655, marka 38.50, leva 1.20, török lira 0.80, angol font 780, francia frank 6.50, svájci frank 31, lira 8.90, drachma 2.15, dinár 2.90, dollár 160, lengyel zloty 17, schilling 23, pengő 28, cseh korona 4.80.

= Késedelmi kamat az adóhátralékok után. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium körendeletet bocsátott ki, amelyben közli a pénzügyigazgatóságokkal, hogy a be nem fizetett adóhátralékok után október el-

Megszökött
egy fiatal férj a feleség hozományával

A mézesbeteget egy férj tragikus módon elcsúszott kamrai között.

(Az Aradi Közlöny cernauti tudósítójának távirata.) Bucovina városának érdekes szexuációja van. Sturm Szalamon, egyik leggazdagabb cernauti kereskedő tegnap kedvesével, Josefine Schönhelz táncosnóval, hirtelen eltűnt a városból és állítólag Délamerika felé vette útját. Sturm alig két hónappal ezelőtt nősült és feleségével — egy dúsgazdag birtokos leányával — nagyobb értékű ingatlant és 400.000 lej készpénzhozományt kapott. Ezelőtt három-négy héttel azonban megismerkedett a táncosnóval, aki csak abban az esetben volt hajlandó fogadni udvarlásait, ha nagyobb összeget bocsájt rendelkezésére és átmegy vele Amerikába. Sturm nyilván nem tudott szabadulni a táncosnó befolyásától, a legnagyobb titokban eladta feleségével kapott birtokainak ráírott fele részét, majd magához véve üzleti pénzét és a felesége hozományából származó 400.000 lejt, tegnap éjszaka a táncosnóval együtt eltűnt Cernautiból. A feleség feljelentésére megindult rendőri nyomozás megállapította, hogy Sturm hamis utlevéllel indult utnak, amit a leány szerzett valakitől. A rendőrség megtette az intézkedéseket, hogy a szökevény férjet még hajóra lépés előtt letartóztassák.

NYILTÉR

E rovat alatt közölték nem vállalhat felelősséget.

FELHÍVÁS.

Draskovits Tivadár vineti cég ügyfelem üzemi társtagok bevonásával kénytelenem nagyitani áhaitja és ennek következtében felhívom mindazokat, akik a céggel szemben követelést vének fenntartani, hogy követeléseiket jelen felhívás megjelenésétől számított nyolc napon belül írodamban írásban jelentsék be.

Timisoara, 1927. augusztus 6.

Dr. Róth Dezső
ügyvéd,

3657

Timisoara, I. Strada Bursel, I.

Értesítés.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy a Str. Emineanu (Deák Ferenc-ucsal) volt Mihajlovits sütődét átvettük és azt modernül átalaktva,

mint fióksütődét tovább vezetjük,

hol délelőtt és délután friss komlóskenyér kapható. Délelőtt 8 és 11 órákor pedig privát sütetést vállalunk.

Teljes tisztelettel

4146

MERKLER és VIKOL.

3 nagy szobából álló
I.emeleti uccai helyiség
Arad főterén,
azonnal kiadó.

Irodának, szalónak, orvosi rendelők, műhelynek, üzletnek rendkívül alkalmas.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

Lelépés nélkül kiadók

egy 1 szobás konyhás, két 2 szobás konyhás mellékkelhelyiségekkel álló lakások. Utóbbiak egyik szobája üzletnek is átalkatható. Calea Rapnei 40. (Radnai-ut) 4104

Rövid zongora

tanulásra alkalmas 12 ezer lei készpénzért

eladó.

Calea Radnei (Radnai-ut) 40. sz.

A raktáron levő összes nyáriruha és bluz újdonságot a mai naptól kezdve, saját áron alul is kiárusítom. **Juliu PLESZ Gyula Arad,** női- és gyermekfelöltő központi nagy-áruháza. Strada Colonel Pirlo 5. szám, a színház hátsó bejáratával szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK

AZ APRÓHIRDETÉSEK DJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyegzővel ellátott kérdezősködtésre válaszolunk. Ajánlatok, jellés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

TANULNI vágyó, 20 éves, tisztamultu, csinos árva leány vagyok, 40-50 év körüli független, rokonszenves, korrekt, gazdag urlemben állandó ismeretségét keresem. Kalandorok kíméltene. Levelet „Megbecsülöm” jellegre az Aradi Köz-löny kiadójába jelezve kérem. 4150

ALKALMAZÁS.

MINDENES bejárónó jelentkezhethet Str. Dimitrie Greceanu (Perényi- 16. szám hátul, szemben a kapuval. 4140

KIFUTÓLEANY azonnalra felvétetik Salgónénál Arad, Strada Consistoriului (Batthyány-u.) 12. I. em. jobb. 1000

GÉPLAKATOS vagy lakatos tanulóknak adnám 13 éves, 6 elemű végzett jónevelésű fiatalat teljes ellátásra. Szíves meg-kereséseket Szilágyi Györgyné Satul-nou, (Simonyifalva) Jud. Arad kérem. 4144

1-2. FIU fogtechnikus tanulóknak felvé-tetik. Cím az Aradi Közöny kiadójában. 4148

SÖRKIHORDÓ óvadékok felvétetik. Cím az Aradi Közöny kiadójában. 4147

ÜZLETEK.

KERESÉK betáblázásra 600.000 lejt bér-háza, 5 hold jókarban levő szőlő és egy csepőgép áll rendelkezésre. Cím az Aradi Közöny kiadójában. 4050

VÉTELÉSELADÁS.

EBÉDLŐK, hálóok, szalonok, könyv-szekrények, íróasztalok, székek, divá-nok, iratszekrény, szőnyegek, női bun-dák, fotelok, virágárvány, asztalok, székek, antik szalon, antik szekrény, előszobafal, függönyök, storeok, fahordó kocsik, festmények, vitrintárgyak, por-celánok, stb. eladók: Salgóné Str. Con-sistoriului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb. 1000

TEGLA! Ajánljunk I. osztályú nagy- és kis méretű falazótéglat és cserepet gyártelepünkön vagonba rakva, helyben kívánatra helyszínrre szállítva, a legolcsóbb napi árral.

BRAUN GUSZTÁV téglagyára
Telefon 171. és 185.

BÉCSI zóvártmányu, Tomaszek zongora-ékladó. Str. Cozmaiceanu (Mikes) 46. 4143

Ha közszükségleti, alkalmi vagy ajándék-tárgyakat mérsékelt áron óhajt beszerezni, keresse fel Salgóné bizományi helyiségét Arad, Str. Consistoriului (Batthyány-u.) 12. I. em

BUTORLERAKATBAN legolcsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Matej Nicours (Petőfi-u.) 9. 8939

CSERÉP 253 sz. duplafalcs, vörös, legjobb minőségű, legjutányosabb árban és kedvező feltételek mellett

Pollak Sándor szőrtéglagyárában Aradon, textilgyár mellett. 1028

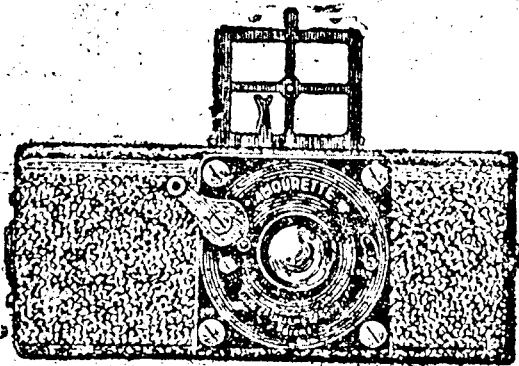
A legjobb órák, ékszerek olcsó árakon:

CSÁKY
cégnél Arad, Bulv. Reg. Ferdinand, a lutheránus templommal szemben.
Saját műhely!

Szőlészeti iskola. Ménes-Aradmegye HIRDETMÉNY.

A ménesi szőlészeti iskola 1927. augusztus 15-én délután 5 órai kezdettel a barackaj dínyeföldön - a paulisi villamos megálló közelében - zárt ajánlatok mellett nyilvános árlejtsést tart cca 2 vagon különféle fajú alma és 4 vagon szilva eladására tárgyában. Vonatkozó felvilágosítások az iskolában szerezhetők be. 4152

A legkisebb fényképezőgéppel a legtöbb felvétel!

Eredeti nagyság
100x50x43 mm.
330 gramm

„AMOURETTE“

Ezen géppel 50 felvételt lehet készíteni egy filmtekercsen. Állandó készletben a zsebben hordozható. A gép kezelése olyan egyszerű, hogy minden előtanulmány nélkül is bárki kezelheti. Speciális anasztigmat lencsége van, amelynek nem kell távbeállítás és ezért minden felvétel sikere biztosított. Olcsó ára lehetővé teszi, hogy mindenki beszerezheti. — Prospektus ingyen. — Vizonteladónak kedvezmény. — Vezérképviselő Nagy-Románia részére:

H. BLOCH Arad, Bulv. Reg. Maria No. 16.

A mi sorsjegyeink szerencsésen játszanak! Rendeljen meg még ma

zárt borítékban egy csehszlovák állami osztálysorsjegyet!

KARL BAUER,
cégnél, Prága, Parizská 28.
Egy sorsjeggyel

kétféle csehkoronát nyerhet.

Huzás már aug. hó 20-án!

Hivatalos árak:
1/1 sorsjegy 180 cK.
800 lej
1/2 " 80 cK.
400 lej
1/4 " 40 cK.
200 lej
1/8 " 20 cK.
100 lej

240.000 sorsjegy,
120.000 nyeremény

Minden második sorsjegy feltétlenül nyer!

Össznyeremény: 65.000.000 cK

Ventilátor készülékek, zseblámpák, Dura elemek legolcsóbban

VARGA & ROSENFELD
villamosság vállalatnál ARAD, Központi szálló mellett.
Csillár raktár!
Telefon 808.

Uzr. Leányinternátus

(nőnna általános) felvessz bennlakó tanulókat, előkészítő javító- és magánvizsgákra. Prospektussal készséggel szolgál

Internatul p. fete evrei Arad, Popa I. Russu 3. 4145

Herzogl. Bayer. Hof-Kuranstalt

DIANABAD.

Bad Reichenhall.

Pneumatische Kammern-Kurmittel und Bäder aller Art. — Inhalation. — Chemisch-diagnostisches Laboratorium.
Modernste u. größte Kuranstalt.

Böröndöket, ridiküloket legolcsóbbat és legjobbat

KRAMAROVICS
böröndösnél vásárolhat:
Plata Avram Jancu 3.
Javitásokat elvállal. 8947

Generál-Agentura
A. DE MIKÖSS
Arad, Bul. Reg. Ferdinand No. 5. II. Tel.: No. 439.
RECLAMA S. A.
kizárólagos jogu vasúti hirdető vállalat főképviselője.
Olcsó hirdetések pályaudvar-ön és vagonokban — Külföldi cégek képviselője, átvész kép-viseleteket, minden városban alképviseletek.

Bankkölcsönök

18991 házakra, földekre, vagy egyéb ingatlanokra, 10.000 lejtől, 1 millió lejjel betáblázás mellett folyósítottak.

HAASZ ALBERT irodája
Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. sz.

Szobrászműhelyünk

vezetésére elsőrendű faszobrász művezetőt

keresünk. Olyanok, kik a tanoncoktatásban gyakorlattal bírnak, előnyben részesülnének. Ajánlatok

SZÉKELY és RÉTI ERDÉLY-RÉSZI BUTORGYAR R. T.-HOZ
TÁRGU-MURES Intézendők. 4082

Elsőrendű hasáb tűzifa

vaggontételekben azonnalra és későbbre legolcsóbb napi árban kapható

Kornis Testvéreknél

Arad, Bul. Reg. Maria 13. Tel.: 501. 90. 355.

Keresünk megvételre

egy 80-100 HP.

nyersolajmotort
használt de üzemképes állapotban

Gazdasági keményítőgyár LOVRIN.